

Handläggare: Björn Larsson
Telefon: 08-508 040 52

Dnr - -2008

Sammanträde 22 april 2008

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Motion om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 329-419-2008

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Lena Nevbrant
avdelningschef

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige föreslås att upphandlade företag ska betala kostnaderna för privatiseringen. Anledningen är enligt motionären att konkurrensutsättningen av stadens verksamheter medför merkostnader som måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. I motionen föreslås att en schabloniserad kostnad ska räknas ut och betalas av anbudsvinnande företag vid upphandlingar. Förvaltningens uppfattning är att avknoppning och konkurrensutsättning totalt sett innebär en minskad overheadkostnad, och att sådana overheadkostnader inte kan finansieras på annat sätt än via budget. Stadens upphandlingsverksamhet är enligt förvaltningens uppfattning en strategisk ledningsfunktion som inte kan avgiftsbeläggas, utan bör som sådan finansieras av stadens egna medel. Det torde inte heller vara förenligt med lagen om offentlig upphandling att vid upphandling av tjänster ställa krav eller villkor som ligger vid sidan av den aktuella tjänsten, exempelvis betalning av kostnader för upphandlingens genomförande.

Bilaga: Motion (2008:8) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik och ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Ann-Margrethe Livh m.fl. (v) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att upphandlade företag ska betala för privatiseringen. Anledningen är enligt motionären att konkurrensutsättningen av stadens verksamheter medför merkostnader som måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. I motionen föreslås att en schabloniserad kostnad ska räknas ut och betalas av anbudsvinnande företag vid upphandlingar. Enligt förslaget ska detta täcka kommunens kostnader för upphandling, tillståndsgivning och uppföljning av avtal samt kommunens skyldighet att ha en ständig beredskap för att kunna ta det yttersta ansvaret exempelvis vid en konkurs. I overheadkostnaden ska även ingå löpande kostnader för exempelvis nämndadministration, köhanteringssystem, biståndshandläggares information och rådgivning samt annonsering av privata utförare på stadens hemsida. Det är motionärernas uppfattning att när privata utförare får vara med och betala privatiseringens kostnader kommer deras vinstnivåer att minska samtidigt som kommunen kan använda mer resurser till att utveckla den kommunala verksamheten.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. Kartlägga stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra majoritetens konkurrenspolicy, däribland kostnader för personal, konsulter, IT-system, lokaler etc.
2. Räkna ut en overheadkostnad för den del av kommunens verksamhet som privat verksamhet som är offentligt finansierad ska betala för att lika villkor ska gälla.
3. Ta fram en modell för hur overheadkostnaden kan införas i alla avtal som tecknas mellan staden och privata utförare utan att inverka på kvaliteten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det går att kartlägga de kostnader för personal, konsulter, IT-system, lokaler och annat som uppstår till följd av genomförandet av stadens policy för upphandling och konkurrens.

Staden köper varje år varor, tjänster och verksamhetsdrift för ansevärda belopp. Upphandlingsverksamheten omfattar dels upphandling *till* stadens egna verksamheter och dels upphandling *av* verksamheter. Stadens policy att konkurrensutsätta all verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion medför visserligen att fler upphandlingar av verksamhetsdrift genomförs än tidigare. Förvaltningen tar inte ställning till i vilken grad införande av kundvalssystem och konkurrensutsättningar innebär merkostnader för staden, då en sådan frågeställning berör ett politiskt ställningstagande.

När det gäller overheadkostnader, d.v.s. kostnader för administrativa funktioner, stabsfunktioner och servicefunktioner som betjänar kommunal verksamhet, är det förvaltningens uppfattning att kostnaderna minskar i takt med att verksamhet konkurrensutsätts och övergår till privata utförare; sådan övergång innebär lägre personalkostnader och lägre lokalkostnader för staden.

Att överföra kostnaderna för genomförande av stadens policy för upphandling och konkurrensutsättning på leverantörer torde vara förenat med betydande svårigheter, om det ens är juridiskt möjligt. Staden får ta ut avgifter för vissa tjänster och nyttigheter, t.ex. bygglov, färdtjänst, va-försörjning, renhållning, tillhandahållande av uppställningsplats för fordon m.m. Dessa avgifter tas ut enligt självkostnadsprincipen. Stadens upphandlingsverksamhet är enligt förvaltningens uppfattning en strategisk ledningsfunktion som inte kan avgiftsbeläggas, utan bör som sådan finansieras av stadens egna medel.

Det finns ytterligare hinder för uttagande av en särskild overheadavgift av upphandlade leverantörer. Offentlig upphandling ska enligt lag göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Det är inte förenligt med begreppet affärsmässighet att vid upphandling av tjänster ställa krav eller villkor som ligger vid sidan av den aktuella tjänsten, exempelvis betalning av kostnader för upphandlingens genomförande.

- - - - -